

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

Katedra germanistiky

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: **Bc. Veronika Vybíralová**
Název diplomové práce: **Deutsch-nach-Englisch-Unterricht im Bereich der Syntax**
Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Jana Kusová, Ph.D.**
Oponent diplomové práce: doc. PaedDr. Hana Andrášová, Ph.D.

Vyjádření oponenta diplomové práce:

Veronika Vybíralová si pro svou diplomovou práci vybrala téma velmi aktuální, zároveň však málo didakticky pojednané. Za cíl si stanovila prozkoumat výuku němčiny jako cizího jazyka, která je realizována jako další cizí jazyk po angličtině, a to v oblasti větné skladby. O mnohojazyčnosti jako takové byly již popsány tisíce stran, o porovnání skladby v obou jazycích – němčině a angličtině – však doposud žádná publikace nevyšla. Diplomantka tak musela hledat vlastní cestu a vlastní přístup, jak problematiku uchopit.

Vyšla z definice základních pojmů důležitých pro její práci a v úvodních kapitolách se tedy věnovala mnohojazyčnosti, terciární didaktice, výuce němčiny v ČR, příbuzenskému vztahu mezi němčinou a angličtinou atd. Úvodní čtyři kapitoly jsou velmi čtivé, zajímavě podané a na minimu stran obsahují všechny zásadní informace. Drobnou výtku mám k definici mnohojazyčnosti na straně 10. Diplomantka zde vychází ze skript Janíkové, její myšlenky ale velmi zkracuje a zjednodušuje, a tím i trochu mění vlastní podstatu popisovaných jevů. Bez kontextu např. nelze konstatovat, že „die Sprachen bilden eine kommunikative Kompetenz, wobei sie miteinander in naher Beziehung stehen“. V rámci rozpravy prosím o výklad tohoto souvětí a o přesnější definici mnohojazyčnosti.

Šestá a sedmá kapitola jsou věnovány popisu vybraných aspektů v německé a anglické syntaxi. Diplomantka zde postupuje velmi pragmaticky a vyjadřuje se obrátě. Bohužel oba dva jazyky v oblasti syntaxe prezentuje odděleně a ani v závěrečném shrnutí je vzájemně neporovnává. Velká škoda, že tak neučinila, protože tím by si skvěle mohla připravit půdu pro následná výzkumná šetření.

Její analýza učebnic, které věnuje celou devátou kapitolu, tak nenavazuje na předchozí kapitoly a začíná jakoby od nuly. Velmi pečlivě analyzuje šest učebnic němčiny na úrovni A1-A2, všímá si toho, v jaké lekci a jakým způsobem je prezentován ten který syntaktický jev a jaká pozornost je věnována jeho nácviu. V závěru kapitoly své poznatky shrnuje. Vzhledem k tomu, že měla k dispozici všechny své detailní poznámky, je škoda, že učebnice neporovnala přehledněji i ve formě tabulky. Čtenář by se tak mohl hned na první pohled dozvědět, jaký postup ve výuce syntaxe akcentují analyzované učebnice. Patrně není vinou diplomantky, že se z těchto dvou kapitol zcela vytratil aspekt porovnávání němčiny a angličtiny. Veronika Vybíralová na konci jen lakonicky podotýká, že v učebnicích nebyly žádné syntaktické jevy vzájemně porovnávány (srov. str. 86). Vzhledem k tomu, že diplomantka analyzovala učebnice nejnovější generace, je toto poznání překvapivé a smutné, ale možná i podnětné pro tvorbu nových učebnic a výukových materiálů. Velmi oceňuji, že se Veronika Vybíralová sama pokusila v kapitole 11 vytvořit vlastní návrhy cvičení a ukázat, jak je možné hravým a kreativním způsobem žákům přiblížit vztah mezi oběma jazyky a jak je možné vědomě předcházet interferenčním chybám. V této kapitole zároveň velmi dobře zúročila poznatky, k nimž došla při zpracování předchozí kapitoly. V ní se na základě řady náhodných pozorování ve výuce vlastní, ale i při hospitacích snažila vymezit nejčastější syntaktické jevy, v nichž žáci chybují. Její postřehy jsou zajímavé a skutečně vystihují realitu. Všechny nalezené chyby diplomantka svádí na interferenci s angličtinou, což ale není nijak doloženo. Řada chyb totiž vzniká hlavně pod vlivem češtiny (např. ve slovosledu věty vedlejší či v používání větného rámce obecně) a je velmi komplikované rozhodnout, který z jazyků je v chybování ten dominantní. Výčet chyb tak, jak je uveden v práci, nelze nazvat vlastním výzkumem, neboť v něm chybí celá řada kroků, které dělají výzkum výzkumem.

Práce je psána německy, a to velmi kultivovaným jazykem. Občasné chyby (např. National Plan, Schüller) je možné v tak rozsáhlé práci plně tolerovat. Po formální stránce práce působí naprosto dokonalým dojmem. Použité citace jsou plně v souladu s citační normou a nevykazují žádné prohřešky. Velmi oceňuji, s jak početnými zdroji diplomantka pracovala.

Otázky k obhajobě:

1. Je víc než jasné, že žáci se v němčině v současné době dopouštějí typologicky i jiných chyb než generace předchozí. Mohla byste vysvětlit, proč se začínají vyskytovat „nové“ chyby a jak by podle vás na ně měli učitelé reagovat?
2. Která učebnice z oněch šesti analyzovaných je podle vašeho názoru z hlediska prezentace a procvičování německé syntaxe nejzdařilejší? Svůj názor prosím odůvodněte.

Závěrečné stanovisko:

I přes některé dílčí výtky musím konstatovat, že diplomantka předložila k posouzení velmi poctivě napsanou práci s jasně definovaným cílem a jasnou strukturou, psanou navíc velmi dobrou němčinou. Plně prokázala, že zpracovávanému tématu dobře rozumí a že je skvěle připravena na výkon učitelského povolání.

Její práce splňuje požadavky na diplomové práce kladené, a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení

- výborně -

podpis oponentky diplomové práce

České Budějovice 29. 7. 2020